

שלוש צלעות

לבדידות

ג'קסון: מעט או שום דבר?

החיים במעין השלמה עם עובדות-חיים שאינן מוצאות חן בעיניהם, או טכס הבר-מצווה המשפחתי בו חש עצמו הרופא זר ושונה מכל האחרים. הכל מצטרף לתמונה שלמה ועגומה, של אנשים שאולי הצליחו באיזשהו מקום להשתחרר מן המוסכמות הרוחניות שכתפו אותם, אבל גופם אינו חופשי עדיין.

יום ראשון הארוך (סטודיו, תל-אביב, אנגליה) - לכאורה, עוד שערויה ממוסחררת: גבר צעיר משרת בנאמנות שווה רופא יהודי, בגיל העמידה, וגרושה נאה בשנות השלושים. בידי רבים היה הנושא הופך לעוד סרט פסבדו-פונורגאפי. לא בידיו של ג'ון (קאובוי של חצות), "דרלינג" שלוינגר, ושל חברת-התסריט שלו: פלופ גיליאט. עבודתם של שני אלה יחד הפכה את הסיני פור לאחד מאותם תאורים יוצאי דופן של חברה מתמוטטת, שאיבדה את כללי המוסר המקובלים.

שלווינגר מצליח לא רק לתאר את היחסים בין שלושת הצלעות של משולש מזוה זה ברגישות, עדינות וללא כל הגומה, אלא גם למקם אותם בצורה נכונה, בעולם של אנשים בודדים, שעבורם, "מעט-עדיף על שום דבר". אני שים אשר רק ברגעי משבר מגיעים למסקנה שלעיתים, שום דבר עדיף על מעט. הרופא היהודי המשכיל, המאזין למוסיקה שמיימית של מוצארט (קווי פאן טוטה), והגרושה שליבה נשבר לנוכח האנשים היושבים מולה ומבקש שים עבודה במישרדה, (סוכנות לחיפוש עבודה), שניהם נציגים של דור החי עדיין בזכרונות העבר, ובמיסגרות עבר של מישפחה וחברה, ואילו הצעיר בו הם מתחלקים הוא איש שלא עבר וללא עתיד, החי למען הרגע בלבד. ישנם עוד הרבה פרטים קטנים העוזרים לשלווינגר להשלים את התמונה הזאת, בין אם אלה הצעירים בעלי המבטים הבהים, המסתובבים בחצות הלילה בבית-מרקחת תורני ומחכים, למנת סמים שלהם, או הוריה של הגרושה

מימיה והסטון (מטלפן): בין טיים לדיילת

זים פוליטיים סתמיים, (החוטף מוביל את המטוס למוסקוואה). נוכחותם של צ'ארלסטון הסטון ואיבט מימיה שראויים לתפקידים בשרניים יותר, והופעות קצרות של כמה ותיקים שלא ניראו מזמן, כמו ואלטר פידג'ון וג'ון קריין, שהיתה פעם אחת הנשים היפות בעולם הבד.

חוטפים

חוטפים

חטיפת בואינג 707 (הוד, תל-אביב, ארצות-הברית) - ה"רעיון לבודד מיספר אנשים במקום סגור ותוך כדי התנגשות ביניהם לחשוף את דמויותיהם, הוא רעיון ישן ואפקטיבי מאוד. מה שאפשר לעשות ממנו, בצורות שונות זו מזו לחלוטין, הוכח כבר ביצירות כמו "בדלתיים סטורות" או להבדיל, "עשרה כו"ש שים קטנים", גם הרעיון לבודד את האנשים במטוס אינו לגמרי חדש. הדוגמא המפורסמת היא, "הגבוהים והאדירים".

כל הדוגמאות הללו הוזכרו, רק על מנת להסביר ש"חטיפת מטוס בואינג 707" אינו מגיע לקרסולי אף אחד מהם. אמנם, קבוצה של אנשים נלכדת גם הפעם במקום סגור, מטוס בואינג, אולם במקום איתני הטבע או כוח עליון, בא במקרה זה גורם אקטואלי יותר, חוטף מטורף. חוץ מכמה ממרחים רשניים על פרשת אהבים ישנה בין הטייס לדיילת-הראשית, פרשה שאין לה כמובן כל קשר ישיר לעלילה, ואיש אינו טורח אמילו לצרור קשר כזה, הכל בנאלי, שדוף ושטחי. כל חיפוש של סמליות מיוחדת בפסיכופואטי החוטף, צפוי לכישלון. המדובר בלתי סטורף רגיל, טיפוס הזקוק לטיפול קליני אינטנסיבי, ושיבוי זיכרונות העבר שלו ודאי שאינם שופכים אור על מניעיו. אז מה נותר? מעשה החטיפה עצמו, שיש בו, מעצם היותו אקטואלי, מטען ניכר של מתח. ישנם גם כמה רמזי

פפארד וסאראזין: הביון נכנס לעצמות

יותר מרצונו על חירותו, הוא השתמטות מתן השובה. לעומת זאת, דווקא במה שקשור למתח, הסרט פועל בצורה יותר תקינה. יש מספיק תפניות בלתי צפויות, יש כמה שהן קצת יותר צפויות, אבל בסך הכל, זה לא משע"מס. אילו במקום פילוסופיה היו מתאמצים להעשיר דווקא את החלק הפעלתני של הסרט, היו הכל יוצאים נשכרים.

מרגל

על סף ביתך

המפתח לקשר (סינרמה, תל-אביב, ארצות-הברית) - אילו היה הבמאי לאמונט ג'ונסון מס' תפק בעובדה שיש בידיו סיפור מתח על מעשי הבלה וריי גול, היה סרט זה מתאר בפשטות התמודדות בין ראש שירותי ביון לאיש החשוד בכך שחיבל במיתקן מדעי חשוב ואיבד את זכרונו תוך כדי פיצוץ של אותו מיתקן. אלא שלוינסון אינו מאמין שיש בכך חומר המצדיק סרט שלם, ולכן הוא הפך את פרשת הריגול לעניין משני, הצריך בעצם לשרת מטרה נאצלה וחשובה הרבה יותר. מטרתו של ג'ונסון לעמוד על התערבותה הגסה של המדינה ברשות הפרט, ולחקור עד היכן יש הצדקה להתערבות זאת.

אבל, כפי שזה קורה להרבה אנשים המנסים לשוט עם ייבן אחד בתוך שתי סירות, נופל גם מר ג'ונסון באמצע, בין הסירות, לתוך המים. אמנם ג'ורג' פפארד, כ"ראש שירותי הביון, ניראה דראקוני ומטיל אימה, ומייקל סאראזין, כחשוד שאינו זוכר מומסה מכל מה שקרה לו לפני ההתפוצצות, נראה מבולבל וחסר ישע אבל דבק בחיים בכל ההתפוצצות, אך בכך אין עדיין כדי לתת הרבה עומק ל"דמויות. ככל שמתפתח הסיפור מתבררת יותר העובדה שב"עצם, בכל מה שנוגע לעניין התערבות המדינה בחיי הפרט, מבולבל התסריט לא פחות מן האנשים הפרטיים שבחיייהם מתערבת המדינה בסרט. והפתרון הסופי, שלפיו הפרט

שבוע הקולנוע בצפת. שהיה עדיין בחיי תוליו לפני שנה, אבל כבר אז העניק פרסים לשי (השומר אזולאי) אופיר, ולגילה (מלכת הכביש) אלמגור, על השיגיהם בקולנוע בשנת העבר. ניסה בקיץ לוחט זה להיכנס למהלך שנה.

מה זאת אומרת? בר"ט 18.8 מתחיל שבוע הקולנוע של 1972. והפעם יש בו לא פחות ולא יותר מארבע הצגות בכורה. שני סרטים ישראלים. הצד השני שיפתח את השבוע, ופלוך (שצולם בצפת) ש"י יסיים אותו, והם גם בדרך אגב, נציגיה של ישראל בפסטיבל הסרטים בוונציה. נוספים אליהם שני סרטים זרים בעלי משקל לא מבוטל: הליצנים של פליני הוא סרט שנעשה במקור למען הטלוויזיה האיטלקית אבל הצליח לל"כך בפסטיבל ונציה עד שהוחלט להוציא גם להפצה מסחרית בבת-הקולנוע. ואחרון אחרון חביב (אם אפשר לומר על דבר שכזה חביב), סרט המתח החדש של אלפרד היצ'קוק פרנזי אשר הביא לו שבחים בכל רחבי העולם והוכיח מעבר לכל ספק שהיצ'קוק הוא עדיין יחיד במינו משכמו ומעלה מכל מחקיי.

נוסף לכך, החליטו גם כמה מוסדות ציבוריים להירתם לאירוע על-ימנת לתת לשבוע זה אופי חגיגי יותר. המועצה לתרבות ולאמנות תחלק בצפת את פרסיה לסרטים הקצרים המוצלחים ביותר של השנה. בעבר נהגה לחלק אותם בתל-אביב. איגוד הפירסומאים יעניק פרסים לסרטי הפירסומה הטובים של השנה. תא מבקרי-הקולנוע ערך הצבעה בין חבריו ובחר בסרט העלילתי של השנה. לו יוענק פרס "צבר", פרס שהומצא לפני שנים רבות, ועתה קם לתחייה מחדש, גם לכבוד צפת וגם לכבוד ההתעוררות של תעשיית הקולנוע בארץ. ולבסוף, מארגני השבוע עצמו, יעניקו שוב כבשנה הקודמת פרסים לשחקן ולשחקנית המצטיינים של השנה. נכון שזה עוד לא פסטיבל אבל הרי נאמר כבר שזה הקטן גדול יהיה.

תדרוך

תל-אביב

*** השוד האלגנטי (אופיר, ארצות הברית) - מומחה לבטיחות בנקים עורך שוד מחוקם. מוצדק שבעתים, משום שקרבנותיו הם כולם גנבים גדולים ממנו. סרט פשע משעשע עם וארן באיטי וגולדי האון.

*** מה נשמע דוק (פאר, ארצות-הברית) - קומדיה מטורפת בסינגון שנות השלושים והארבעים, שגיבוריה נע"רה המדברת כמו מכות-יריה, ומוסיקולוג מבולבל. מצחיק מאוד.

*** חתולים כצמרת (גת, ארצות-הברית) - סיור מצויר עליו ובלתי מחייב בעולם החיות הפיקחיות והסימפטיות של וולט דיסני. העלות עשרת מונים על אדור"ניהם ההולכים על שניים.

*** מרק ברווז (תכלת, ארצות-הברית) - האחים מארקס, בסרט ישן ש"ליחו לא נס, מלגלים בסינגונם המטורף על הכל. מאהבה ועד לפוליטיקה, בחופצה שווה. כדאי לראות.

ירושלים

*** היא מניע (הבירה, צרפת) - חיקוי די מוצלח לסרטי המתח הקלאסיים האמריקניים. עם טרייטניג'אן כמפקח במש"טרת ניצה המתחקה אחרי רוצח מסתורי שהורג ללא כל סיבה נראית לעין. *** מוזימות בינלאומיות (ירושלים, ארצות-הברית) - היצ'קוק באחד שלישי, מוחא אפילו כשהוא מצלם סיוול בשדה פתוח. אסור להחמיץ.

חיפה

*** שגעון הגדולות (ארמון, צרפת) - לואי דה פינס ואיב מונטאן בפארודיה מצחיקה על רוי בלאס של ויקטור הוגו, ה"מספר על משרת שמתאהב במלכה. *** דקמרון (חן, איטליה) - פאר-זולני, בעזרת סיפורי בוקאצ'ינו, מגיש תשע דוגמאות מאלפות לבורותם וטיפשותם של בני המיקה-אנושי. משכנע מאד.